

การรับมือของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทย

Urban Climate Resilience Thailand

หาดใหญ่... เมืองไม่แล้งน้ำใจ

เมืองหาดใหญ่ เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าที่สำคัญของภาคใต้ที่มีการพัฒนาและขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี แต่การที่เมืองอยู่ในพื้นที่รับน้ำจืดจากน้ำใต้ดิน ทำให้เกิดภัยแล้งจากปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ และประสบกับปัญหาน้ำท่วมใหญ่ทุกๆ 10-12 ปี ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก และยิ่งเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยขาดการวางแผนที่ดี ความรุนแรงและความเสียหายก็จะยิ่งสูงขึ้น อย่างไรก็ตามองค์กรหลายภาคส่วนในเมืองหาดใหญ่ต่างร่วมมือป้องกัน แก้ไข และบรรเทาผลกระทบจากอุทกภัยในระลอกหลายรูปแบบ ซึ่งโดยแต่เดิมนั้นเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวประชาชนมักเป็นฝ่ายเฝ้าการช่วยเหลือจากองค์กรภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ด้วยข้อจำกัดทางอำนาจและงบประมาณ ทำให้การช่วยเหลือไม่สามารถเข้าถึงได้ในบางพื้นที่ ไม่ครอบคลุม และไม่ทั่วถึง

ถ้อยวิถิตของเมืองในปัจจุบันี้ที่เป็วิถิตปัจเจก เมือขบ้ำนเป็นเเมจมีอคนแปดคนทำ ด่างคนด่างออยู่ เมือจ้องก็อวกัน แต่ปัญหาน้ำท่วมในเมืองหาดใหญ่กลับเป็ปัญหาที่ทุกคนในเมืองจะต้องเผชิญ เมือมีการแยกฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา ถิ่นกำเนิด เมืองหาดใหญ่จึงต้องพึ่งมาช่วยเหลือพึ่งกันและร่วมกันคิดวิถิตการจัการกับปัญหา โดยเริ่มต้จากความรูสึกเสียสละและจิตอาสา ความต้องการดูแลสมาชิกของชุมชน เมาเข้าไปสู่การจัจัดธรรมาสน์จัดบ้ำนเมีล้งยงทำมางำที่เป็นศูย์เ็กกลางกระจายความช่วยเหลือจากภาครัฐไปสู่สมาชิกชุมชนเกิดเป็ระบบการรับมือกับสาธารณภัยที่ม่ประสิทธิภพของเมืองหาดใหญ่

จากปัญหาดังกล่าวเมืองหาดใหญ่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับมืออุทกภัยในเเมจนี้ จึงได้ดำเนินโครงการ “เครือข่ายบริหารจัดการอุทกภัยในเเมจนี้ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา” ซึ่งเป็โครงการนำร่องภายใต้โครงการ ACCCRN โดยมีกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพชุมชนนำร่องเพื่อรับมือกับอุทกภัย ใน 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหาดใหญ่ใต้ เทศบาลนครหาดใหญ่ ชุมชนเตชะ และชุมชนประจักษ์คีรีรัตน์ เทศบาลตำบลพะตง เมือสร้าจ้ดแบบ (Model) ในการจัการและรับมือกับอุทกภัยโดยการมีส่วนร่วมในชุมชนที่เป็ระบอบาง เพื่อเิมสามารถรับมือและจัการจัวิตได้อย่างเหมาะสม

ทำงานด้วยจิตอาสา

1. จัดตั้งคณะกรรมการและอาสาสมัครระดับชุมชน
2. จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในชุมชนและคู่มือการรับมืออุทกภัยในชุมชน
3. การส่งใบส่งของอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการบรรเทาจัดการอุทกภัย และช่วยเหลืออุทกภัย
4. จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครกับระดับชุมชน อาสาสมัครบ้านแม่เลี้ยง และฝึกอบรมเครือข่ายชุมชนนำร่อง
5. ชักชวนแผนของชุมชนในชุมชนนำร่อง ตามแผนที่วางไว้

อาสาสมัครบ้านแม่เลี้ยง

เป็นส่วนของจังหวัดของแผนทางการรับมืออุทกภัยของชุมชน ก่อนที่ทางเทศบาล และจะช่วยเหลือจากภาครัฐจะมาถึงทางเจ้าไปในการช่วยเหลือในขณะเกิดอุทกภัย โดยประชาชนชุมชน ได้ร่วมกันจัดหาบ้านแม่เลี้ยงซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ เจ้าแม่ในชุมชนมีส่วนร่วมและจัดการตนเอง นำความคิดและประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทำให้ชุมชนสามารถรับมือกับภัยที่เกิดขึ้นได้ โดยเกิดการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินน้อยที่สุด โดยบ้านแม่เลี้ยงใจแม่แต่ชุมชนจะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของเจ้าของบ้านแม่เลี้ยง ในการทำงาน เพื่อให้ความช่วยเหลือสมาชิกในชุมชน ซึ่งในบ้านแม่เลี้ยงแต่ละแห่งจะมีทั้งเครือข่ายอุปโภคบริโภคและเวชภัณฑ์อยู่จำนวนหนึ่ง เพื่อให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น

ก้าวหน้าสู่ความสำเร็จ

- ➡ ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงการร่วมกันแก้ปัญหาระวัง และรับมืออุทกภัยด้วยตัวชุมชนเอง
- ➡ ขยายผลสู่ 10 ชุมชน ครอบคลุมพื้นที่เลี้ยงอุทกภัย ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่
- ➡ เกิดการขยายผลกิจกรรมบ้านแม่เลี้ยง ในเทศบาลใกล้เคียง
- ➡ ขยายผลด้านการจัดทำคู่มือการรับมืออุทกภัยในชุมชน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ 3 ชุมชน เทศบาลเมืองคลองแห 2 ชุมชน และเทศบาลเมืองควนลัง 4 ชุมชน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- ➡ การดำเนินงานโดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วน และบทบาทหน้าที่ให้กับชุมชนทุกฝ่าย
- ➡ การสร้างความเข้าใจระหว่างองค์กรภาครัฐผู้รับผิดชอบและประชาชน ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน
- ➡ คู่มือการรับมืออุทกภัยในชุมชน ช่วยทำให้ชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องจัดการร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ

